

1. ČESKO-SLOVENSKÉ SYMPOZIUM O VÝZVÁCH UMĚLÉ INTELIGENCE PRO SPRÁVNÍ PRÁVO *CO ROBOTY ROZHODOVAT NENECHÁME?*

Aplikace umělé inteligence (AI) v jednání veřejné správy se v uplynulých letech stala předmětem intenzivního zájmu akademiků v zahraničí. Na celosvětovém kongresu Mezinárodní společnosti pro veřejné právo (ICON•S), konaném v červenci 2024 v Madridu, byly tomuto tématu věnovány hned tři odborné panely. Problematika je reflektována také v řadě nejnovějších publikací, vydávaných na univerzitách v západní Evropě. Pražská katedra správního práva na tento diskurs reagovala v r. 2024 uspořádáním kulatého stolu s názvem *Automatizace rozhodování správních orgánů: Fatamorgána, nebo realita budoucnosti?*¹ Hlavním ideovým výstupem této odborné události bylo, že nasazení AI v rozhodovacích procesech je věcí neodvratnou. Otázkou tedy není, jestli má být AI v těchto procesech umožněna, ale jaké jsou meze její aplikace v jednáních veřejné správy.

Právě tomuto tématu se – z různých úhlů pohledu – věnovalo 1. česko-slovenské sympozium o výzvách AI pro správní právo *Co roboty rozhodovat nenecháme?*, které pražská katedra správního práva uspořádala dne 7. března 2025 na půdě Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

Sympozium bylo zahájeno děkanem pražské právnické fakulty, *prof. JUDr. Radimem Boháčem, Ph.D.*, který ve svém proslovu tematizoval aktuálnost problematiky a ocenil široký zájem akademické a odborné právnické obce o sympozium. Na jeho slova navázal *Mgr. Vít Stehlík* z pražské pobočky advokátní kanceláře White & Case, která realizaci sympozia podpořila svým finančním darem. *Mgr. Stehlík* vyzvedl důležitost tématu AI pro praktickou aplikaci práva a ocenil, že právní akademie se tomuto tématu intenzivně věnuje. S jeho slovy se ztotožnil i *JUDr. Tomáš Rychlý, Ph.D.*, z Nejvyššího správního soudu, který zdůraznil význam akademického diskursu o této problematice pro judikurní praxi. Úvod sympozia zakončil svým krátkým příspěvkem vedoucí pražské katedry správního práva, *prof. JUDr. Jakub Handrlíca, Ph.D., DSc.*, který zdůraznil, že téma sympozia v současnosti rezonuje nejenom v mezinárodním akademickém diskursu, ale má význam i ve vztahu k aktuálním legislativním procesům. K datu konání sympozia je totiž v legislativním procesu projednáván poslanecký návrh² na novelizaci obecného zřízení, který obsahuje mimo jiné návrh na přijetí nového § 15a správního řádu, a to v následujícím znění:

(1) Nevyžaduje-li povaha projednávané věci, ochrana práv dotčených osob nebo ochrana veřejného zájmu, aby úkon v řízení provedla úřední osoba, lze úkon provést

¹ Některé příspěvky, které na tomto kulatém stole zazněly, byly následně v písemné verzi publikovány v časopise *Správní právo*. 2024, roč. LVII, č. 6–7.

² Tisk PSPČR č. 845/0.

automatizovaně bez účasti úřední osoby. Úkon nelze tímto způsobem provést zejména v případě, že vyžaduje užití správního uvážení nebo jde o rozhodnutí o oprávněném prostředku.

(2) Pokud je náležitostí úkonu podle tohoto zákona podpis úřední osoby, zabezpečí se jeho písemné vyhotovení způsobem zajišťujícím integritu a původ dat, jde-li o úkon provedený způsobem podle odstavce 1 v elektronické podobě; jinak se ustanovení tohoto zákona, která stanoví jako náležitost úkonu podpis úřední osoby, nepoužijí. Pokud je náležitostí úkonu podle tohoto zákona uvedení údajů o úřední osobě, uvede se v případě úkonu provedeného způsobem podle odstavce 1 pouze údaj o tom, že byl proveden automatizovaně bez účasti úřední osoby.

Skutečnost, že výše uvedený legislativní návrh je předmětem parlamentní diskuse, současně demonstruje hlavní cíl, který pražská katedra správního práva uspořádáním tohoto sympozia sledovala, a to poskytnout objektivní akademickou reflexi budoucímu nasazení AI ve veřejné správě, které bude v následujícím období bezpochyby následovat.

První panel sympozia byl věnován limitům pro používání AI v jednání veřejné správy a byl moderován *JUDr. Pavlínou Hubkovou, Ph.D.* (Právnická fakulta, Univerzita v Maastrichtu). Panel byl rozdělen na teoretickou a praktickou část. Řečníci se zaměřili na právní výzvy, se kterými se automatizace v této oblasti potýká, a představili různé pohledy na budoucnost AI v oblasti veřejné správy, a to zejména v rozhodovacích procesech. Prvním vystupujícím byl *prof. JUDr. Jakub Handrlíca, Ph.D., DSc.* (Právnická fakulta, Univerzita Karlova), který vystoupil s příspěvkem na téma „Co roboty rozhodovat nenecháme podle dokumentů Rady Evropy“. V souvislosti s aktuálním návrhem novely správního řádu, který v našem právu představuje první krok směrem k využívání automatizovaných procesů v rozhodovací činnosti správních orgánů, identifikoval nejenom limity zavádění AI plynoucí z dokumentů Rady Evropy, ale také zahraniční úpravy, kterými byl navrhovatel nesporně inspirován. Jedná se zejména o právní úpravu německou a španělskou. V obecném kontextu dále upozornil na odklon od tradičního antropocentrického modelu, který dosud dominoval veřejné správě. V závěru se zaměřil na klíčové aspekty, které bude nutné zohlednit při zavádění umělé inteligence do našeho právního řádu. Druhým vystupujícím byl *doc. JUDr. Radomír Jakab, Ph.D.* (Právnická fakulta, Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach). Ve svém příspěvku „Umelá inteligencia a správne uváženie“ se zaměřil na vztah správního uvážení (diskrece) a užívání AI. Jeho cílem bylo nejen zhodnotit současný stav, ale také upozornit na klíčová rizika a možnosti jejich minimalizace. Upozornil, že v blízké budoucnosti se automatizované procesy s největší pravděpodobností nebudou používat při správním uvážení, protože právě toto rozhodování si žádá lidskou reflexi, kterou AI zatím není schopná nahradit. Současně ovšem nastínil i výhled za horizont následující dekády. Zde lze naopak předpokládat, že sofistikovanější formy AI bude možné při použití správní diskrece aplikovat. *JUDr. Ing. Josef Staša, CSc.* (Právnická fakulta, Univerzita Karlova) se ve svém příspěvku „Umelá inteligencia a koncept dobrej správy“ zaměřil zejména na omezení, která princip dobré správy může klást na pokračující automatizace. Zdůraznil, že oba tyto pojmy spojuje určitá vznešená neurčitost, která otevírá řadu interpretačních otázek. Poslední přednášející teoretické části prvního panelu byla *doc. JUDr. Zuzana*

Hamuláková, Ph.D. (Právnická fakulta, Univerzita Komenského). Ve svém příspěvku „Umelá inteligencia a správne trestanie“ předložila řadu argumentů pro své tvrzení, že použití AI ve správním trestání má *pro futuro* značný potenciál. Zároveň ale upozornila na skutečnost, že zavedení AI do této oblasti by vyžadovalo tradičně používané zásady modifikovat a zmodernizovat, protože chyby AI mohou mít jiný charakter než chyby lidské. *Doc. Hamuláková* v této souvislosti navrhla několik opatření, mezi nimiž zdůraznila informovanost jednotlivců o použití AI, možnost opětovného přezkoumání rozhodnutí člověkem, srozumitelnost výstupů a jasné vymezení odpovědnosti. Zároveň upozornila na to, že AI by mohla být využívána v řízeních, která by podléhala stejným podmínkám jako zkrácené přestupkové řízení.

V praktické části prvního panelu vystoupil *Ing. Mgr. Jan Strakoš, LL.M.* (Odbor živností a spotřebitelské legislativy, Ministerstvo průmyslu a obchodu). Ve svém vystoupení se zaměřil na aktuální využívání nových technologií ve veřejné správě a na budoucí možnosti nasazení AI, zejména ve vztahu k živnostenskému podnikání. Mezi hlavní výhody podle něj patří zvýšení efektivity a snížení nákladů, klíčovou roli ale hraje vytvoření solidního datového prostředí a interoperabilita systémů. Představil také konkrétní oblasti, kde by AI mohla nalézt uplatnění – ať už jde o elektronická podání nebo pokročilé digitální asistenty.

V rámci komentářů k vystoupením v prvním panelu vystoupili *JUDr. Zdeněk Kučera, Ph.D.*, *JUDr. Jana Soukupová* (oba Právnická fakulta, Univerzita Karlova) a *Mgr. et Mgr. Andrea Škopková* (Oddělení kybernetické diplomacie, Ministerstvo zahraničních věcí). *JUDr. Kučera* upozornil, že jedním z největších rizik spojených s využíváním AI ve veřejné správě bude kyberbezpečnost a otázka dlouhodobé udržitelnosti. Zdůraznil proto nutnost obezřetnosti při výběru technologických poskytovatelů a při samotné implementaci umělé inteligence. *JUDr. Soukupová* srovnala současné výzvy spojené s používáním AI s dřívější debatou o zavádění chatbotů. Jako poslední vystoupila *Mgr. et Mgr. Škopková*, která představila australský výzkum zaměřený na testování AI úředníky.

Druhý panel, který moderoval *JUDr. Tomáš Rychlý, Ph.D.* (Nejvyšší správní soud), se zaměřil na umělou inteligenci a realizaci správního procesu. Řečníci diskutovali o právních limitech využití AI z perspektivy jednotlivce a také z perspektivy efektivního fungování veřejné správy. Jako první vystoupila *doc. JUDr. Olga Pouperová, Ph.D.* (Právnická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci), která se ve svém příspěvku „Perspektiva jednotlivce: AI a procesní práva jednotlivce“ věnovala prvnímu z výše uvedených témat. Na úvod svého příspěvku *doc. Pouperová* poukázala na to, že klíčovým problémem v současném akademickém diskursu je absence obecné shody na definici AI a nejasně stanovený účel jejího využití. Dále se věnovala otázce pravomocí správních orgánů ve vztahu k rozhodování o právech a povinnostech jednotlivců. Zaměřila se zejména na ty orgány, u nichž je z povahy věci využití umělé inteligence vyloučeno – například kolegiální orgány či orgány, u jejichž představitelů jsou vyžadovány specifické osobnostní předpoklady. Na závěr se zabývala vztahem některých základních zásad správního řízení a možnostmi využití AI. Druhý příspěvek tohoto panelu přednesla *JUDr. Eliška Klimentová, Ph.D.* (Právnická fakulta, Univerzita Karlova). Ve svém příspěvku „Perspektiva veřejné správy: AI jako nástroj optimalizace

správních procesů“ představila *JUDr. Klimentová* konkrétní příklady využití AI ve veřejné správě v zahraničí – konkrétně v Estonsku, Dánsku, Nizozemsku, Německu a ve Francii. AI podle ní v současnosti nachází uplatnění především při optimalizaci interních procesů, provozu chatbotů a virtuálních asistentů, či zpracování osobních údajů. Do diskuse se následně zapojila *Dr. Simona Demková, LL.M., M.A.* (Právnická fakulta, Leidenská univerzita) a *doc. JUDr. Miroslav Sedláček, LL.M., Ph.D.* (Právnická fakulta, Univerzita Karlova). *Dr. Demková* se ve svém diskusním příspěvku věnovala vlivu AI na lidský faktor v rozhodování ve správním řízení. Zdůraznila, že efektivní kontrola těchto systémů je komplikována zejména jejich povahou *black boxu*. *Doc. Sedláček* se zaměřil na otázku, zda mohou technické systémy převzít roli soudců, především v oblasti civilního soudnictví. Uvedl, že v určitých bagatelních věcech si tento scénář dokáže představit, nicméně zdůraznil, že v současné době roboti práci soudců plně nahradit nemohou.

Třetí panel s názvem „Umělá inteligence ve veřejné správě: odpovědnost a kontrola“ moderovala *JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.* (Ústav státu a práva, Akademie věd České republiky) a nabídl hlubší pohled na právní výzvy spojené se soudní kontrolou použití AI v rozhodovacích procesech a s tím související problematikou odpovědnosti státu. Jako první vystoupili se svým příspěvkem „Odpovědnost veřejné správy za nasazení umělé inteligence“ akademici z trnavské právnické fakulty *doc. JUDr. Marianna Novotná, Ph.D., univ. prof., doc. JUDr. Michal Maslen, Ph.D.,* a *JUDr. Zuzana Adamová, Ph.D.*

Ve svém příspěvku nejprve klasifikovali systémy AI podle míry rizika. *JUDr. Adamová* v této souvislosti upozornila, že zatímco existující právní úpravy kladou důraz na prevenci rizik, otázka odpovědnosti za škody zůstává doposud v psaném právu neřešená. *Doc. Novotná* se zabývala tím, zda stávající režim civilněprávní odpovědnost za škody, způsobené nezákonným rozhodnutím a nesprávným úředním postupem ob stojí při aplikaci AI ve veřejné správě. Ve svém příspěvku představila možná řešení i problémy, které současná úprava přináší. Třetí panel uzavřel svým příspěvkem „Umělá inteligence a soudní přezkum“ *prof. JUDr. Richard Pomahač, CSc.* (Právnická fakulta, Univerzita Karlova). Ve svém příspěvku představil srovnání různých soudních systémů a jejich přístupů k AI. Na závěr se věnoval tématům virtualizace soudní praxe, prediktivní spravedlnosti a pojmu *judge-cobot*. V navazující diskusi vystoupila *JUDr. Pavlína Hubková, Ph.D.* (Právnická fakulta, Univerzita v Maastrichtu) a *JUDr. Tomáš Rychlý, Ph.D.* (Nejvyšší správní soud).

JUDr. Hubková zdůraznila, že v oblasti odpovědnosti bude primárně rozhodující unijní právo, přičemž vnitrostátní úpravy budou až druhotné. *JUDr. Rychlý* se ve svém příspěvku zaměřil na otázku přezkoumatelnosti a kvality odůvodnění rozhodnutí vydaných umělou inteligencí a v této souvislosti uvedl relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu.

Symposium se setkala se živým zájmem účastníků z právnické obce. Jeho česko-slovenský charakter byl podržen faktem, že sympozia se účastnili akademičky a akademici nejenom z pražské, ale i z bratislavské, brněnské, košické, olomoucké a trnavské právnické fakulty. Sympozia se současně účastnili i právníci, vykonávající některou z právních profesí. S ohledem na tento široký zájem právnické obce o diskutovanou

problematiku budou písemné verze přednesených příspěvků – po provedení rigorózního recenzního řízení – publikovány v tomto časopisu, a to ve zvláštní sekci čísla 1/2026. Stejně jako ostatní čísla *AUC Iuridica*, bude i toto číslo dostupné jak v tištěné, tak i v elektronické verzi s plným přístupem ke všem textům.

Vědecký výbor sympozia nazval toto sympozium jako *první*, a to v naději, že některá z jiných právnických fakult se ujme pokračování. Skutečnost, že téma umělé inteligence je nesmírně aktuální, byla potvrzena tím, že organizace 2. sympozia se iniciativně ujali kolegyně a kolegové z košické katedry ústavního a správního práva. Vědecký tým, vedený *doc. JUDr. Radimírem Jakabem, Ph.D.*, získal na diskutované téma vlastní grant od slovenské národní agentury VEGA. Druhé česko-slovenské sympozium o výzvách umělé inteligence pro správní právo se proto bude konat v tokajském vinařském kraji na východě Slovenska na podzim 2025. *Prof. JUDr. Jakub Handrlica, Ph.D., DSc.*, a *JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.*, také oznámili, že pražská právnická fakulta plánuje společně s Ústavem státu a práva AV ČR uspořádat 3. sympozium v r. 2026, tentokrát se zaměřením na správu automatizovaných prostředků silniční dopravy a výkon správy v této oblasti pomocí AI.

Organizátoři 1. česko-slovenského sympozia by chtěli závěrem poděkovat všem účastníkům sympozia za jejich zájem o problematiku. Pražské pobočce mezinárodní advokátní kanceláře White & Case patří dík za finanční dar, bez kterého by se sympozium v uskutečněné podobě konat nemohlo. Nakonec bychom ještě rádi poděkovali redakci časopisu *AUC Iuridica* za prostor, který našemu sympoziu poskytla.

prof. JUDr. Jakub Handrlica, Ph.D., DSc.
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
jakub.handrlica@prf.cuni.cz
ORCID: 0000-0003-2274-0221

Kristýna Šopková
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
kristyna.sopkova789@student.cuni.cz
ORCID: 0009-0008-1349-1183

DOI: 10.14712/23366478.2025.401